

NUMERICKÉ MODELOVÁNÍ OBTÉKÁNÍ DESKY DVĚMI NEMÍSITELNÝMI TEKUTINAMI VE VRSTVĚ

Numerical Modelling of Flow of Two Immiscible Fluids in Layer Past a Flat Plate

T. Mužík, J. Nožička, P. Šafařík

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta strojní, Ústav mechaniky tekutin a energetiky

1. ÚVOD

Stékání tenkého vodního filmu je problém vyskytující se v řadě inženýrských aplikací. Například na lopatkách turbinových mříží může kondenzující a stékající voda způsobit i mimořádné komplikace. Proto je třeba tento jev zkoumat a z tohoto důvodu se jím zabývá tato práce. Byla tedy zformulována a řešena 2D úloha obtékání desky vzduchem, na níž vstupuje vrstva vody. Řešené téma představuje úvodní studii řešení vývoje kapalných vrstev a interakce nemísitelných tekutin při obtékání těles.

2. NUMERICKÉ MODELOVÁNÍ PROUDĚNÍ

V generátoru sítí Gambit byly vytvořeny dvě varianty geometrií desky se vstupem vody a následně v oblastech byly vygenerovány výpočtové sítě.

Proudění nestlačitelné tekutiny bylo řešeno CFD programem Fluent 6.3, který řeší soustavu Navierových–Stokesových [1] rovnic pomocí metody konečných objemů. Soustava se stává z

rovnice kontinuity:
$$\frac{\partial u_i}{\partial x_i} = 0, \quad (1)$$

a rovnice bilance hybnosti:
$$\frac{\partial u_i}{\partial t} + \rho \frac{\partial (u_i u_j)}{\partial x_j} = -\frac{\partial p}{\partial x_i} + \frac{\partial \tau_{ij}}{\partial x_j} + F_i. \quad (2)$$

Pro výpočet mezifázového rozhraní, které lze popsat následující rovnicí:

$$\frac{1}{\rho_q} \left[\frac{\partial}{\partial t} (\alpha_q \rho_q) + \nabla \cdot (\alpha_q \rho_q \vec{v}_q) \right] = S_{\alpha_q} + \sum_{p=1}^n (\dot{m}_{pq} - \dot{m}_{qp}), \quad (3)$$

byl použit explicitní model VOF (Volume of Fluid):

$$\frac{\alpha_q^{n+1} \rho_q^{n+1} - \alpha_q^n \rho_q^n}{\Delta t} V + \sum_f (\rho_q U_f^n \alpha_{q,f}^n) = \left[S_{\alpha_q} + \sum_{p=1}^n (\dot{m}_{pq} - \dot{m}_{qp}) \right] V, \quad (4)$$

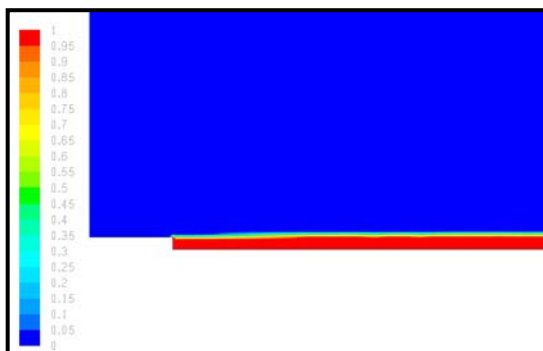
ktej je vhodný pro výpočet proudění dvou (nebo i více) nemísitelných látek. Pro výpočet fázového rozhraní bylo použito schéma Geo – Reconstruct.

2.1 NASTAVENÍ PARAMETRŮ PROUDĚNÍ V PROGRAMU FLUENT

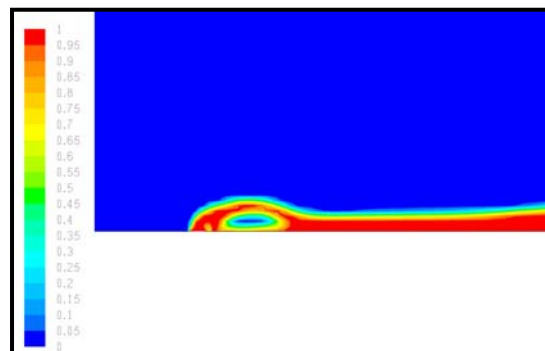
Proudění je uvažováno jako laminární, vazké, nestlačitelné, nestacionární. Rychlost vzduchu byla na vstupu zadána homogenně 40 m.s^{-1} a rychlost vody byla 1 m.s^{-1} ve variantách úhlu vstřiku 0° a 90° . Ostatní parametry byly nastaveny tak, aby simulovaly reálné prostředí.

3. VÝSLEDKY VÝPOČTU PROUDĚNÍ

Výsledky řešení ukazují vývoj koncentrace kapalně fáze od počátku vstřiku do ustálení proudové vrstvy vody. Na následujících Obr. 1 a 2 jsou zobrazeny hmotnostní podíly jednotlivých tekutin pro obě řešené varianty, v již ustáleném stavu.

Obr. 1. Hmotnostní podíl vody a vzduchu u varianty se vstupem 0° .

Obr. 2. Hmotnostní podíl vody a vzduchu u varianty se vstupem 90° .

Je vidět, že proud vody vstupující do oblasti z desky pod úhlem 90° nepřilne k desce hned po vstupu. Vytvoří se zde oblast obsahující vzduch pod oblastí vody. Výsledky výpočtu ukazují dále, že na vodním filmu a zvláště v úplavu za deskou vznikají vlny. Ve fázi rozběhu kapalně fáze lze pozorovat podle výsledků výpočtu rozpad kapalně fáze, který je vyjádřen zřejmým rozptylem koncentrace a který v postupu řešení v čase se posune přes výstupní okrajovou podmínku a proudění v řešené oblasti se ustálí. Tento výsledek je uveden v [1].

4. LITERATURA

- [1] Fluent 6.3 Documentation, Fluent Inc., 2006
- [2] T.Mužik, J.Nožička, P.Šafařík: Numerické Modelování obtékání desky dvěmi nemísitelnými tekutinami ve vrstvě, In: Dynamika tekutin 2007, CD-ROM, Praha, 2007

Poděkování

Práce byla podpořena v rámci činnosti Výzkumného centra MŠMT reg.č.1M06059 PTSE.